

ÅRSPROGRAM 1989

Rapport nr 26

1989

NB: Dette er et skannet og OCR-behandlet dokument.
Teksten er derfor ikke korrekturlest og rettet.
Det er billedet av teksten som er korrekt, ikke den kopierbare
teksten.

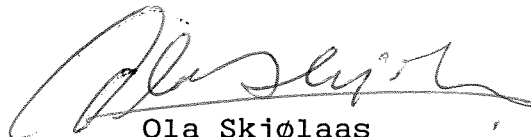
FORORD

Den foreliggende årsprogramrapporten gir en oversikt over miljøvern-avdelingens hovedarbeidsoppgaver for inneværende år.

Virksomheten er i stor grad i tråd med de hovedretningslinjer som er trukket opp i avdelingens langtidsprogram for perioden 1987-1990 (jfr. avdelingsrapport nr 9, 1987), men visse justeringer og nye oppgaver er kommet inn som tilpasninger til den dagsaktuelle miljøsituasjonen i fylket.

Årsprogrammet er i første rekke utarbeidet for å gi informasjon til andre etater, institusjoner og organer med kontaktflate mot miljøvern-avdelingens virksomhet.

Hamar, april 1989

Ola Skjølaas
Fylkesmiljøvernsjef

INNHOLDSFORTEGNELSE

	Side
Forord	1
1. Innledning	3
2. Administrasjon	3
3. Naturforvaltning	4
3.1. Naturvern	4
3.2. Friluftsliv	6
3.3. Vilt	7
3.4. Fisk	8
4. Vann, avløp, renovasjon (VAR)	10
5. Vassdragsforvaltning	15
6. Sektorovergripende oppgaver	17
7. Personaloversikt	19

1. INNLEDNING

I det følgende vil det bli gitt en kort gjennomgang av de viktigste arbeidsoppgavene i 1989 på de respektive fagområdene.

En god del av avdelingens virksomhet er bundne oppgaver som forandrer seg lite fra år til år og det er derfor lagt vekt på å beskrive de av arbeidsoppgavene som er spesielle for virksomheten i 1989.

2. ADMINISTRASJON

Kontorlokaler

Mangel på kontorplass er en flaskehals med hensyn til igangsettelse av prosjekter tilknyttet avdelingens faglige arbeid. Vi vil i 1989 holde prosjekter igang ved hjelp av engasjementer i den grad kontorforholdene tillater.

Kontortjenester

Avdelingen disponerer to kontorstillinger (førstesekretærer). Vi har klart behov for en stilling til for å betjene det faste fagpersonalet (13 - 14 stillinger). Med den bemanning vi nå har, er det vanskelig å pålegge kontorpersonalet nye oppgaver. Fram til 1. juli vil vi ha en 3. kontorstilling besatt ved engasjement.

EDB

I samorganisering med fylkeskartkontoret og fylkesmannsembetet forøvrig har vi nå en god maskin- og inngangskapasitet. Videre utbygging vil hovedsaklig skje ved anskaffelser av nytt PC-utstyr. Alt fast tilknyttet personale har nå mulighet for å disponere terminal eller PC.

Vi betjener oss idag av ND-programmene Notis-WP og FICS-5E/6A og PC-programmene Acto-WP, Microsoft Windows og Excel. FICS-registrene LANDSYS, VILTREG, VILTOBS, ELGBASE, EDNA og REGINE er tatt i bruk eller er under oppbygging. FRIDA vil bli forsøkt tatt i bruk i 1989. I tillegg kommer mindre, interne registre.

Det satses på videre opplæring i bruk av EDB etter behov.

I 1989 vil det bli satt igang virksomhetsplanlegging og strategisk planlegging for avdelingens virksomhet.

3. NATURFORVALTNING

3.1. NATURVERN

Arealplanlegging

Det bør gis faglige innspill til kommuneplanleggingen i de kommunene som er i første fase med sin planlegging, eventuelt rulling. Følgende kommuner antas å være aktuelle for slike innspill i 1989: Eidskog, Kongsvinger, Løten, Nord-Odal, Sør-Odal, Tynset, Våler og Åsnes. Det kan være hensiktsmessig å oppsøke noen av disse kommunene i denne prosessen.

Det vil bli gitt uttalelser til de kommuneplanforslag som måtte komme til høring. Det antas å kunne bli aktuelt for Elverum, Folldal, Os, Rendalen, Ringsaker og Stor-Elvdal kommuner.

Det vil bli gitt faglige innspill til kommunene ved igangsetting av reguleringsplanlegging i den grad behovet er til stede. Forslag til reguleringsplaner vil bli behandlet etter hvert som de kommer til uttalelse. Det vil bli lagt særlig vekt på å ivareta friluftslivsinteressene ved regulering i tettbygde strøk og naturforvaltningsinteresser ved lokalisering av hyttebebyggelse.

PLANREG bør kontinuerlig holdes ajour.

Overføringen av manuelle EDNA-registeret (register over arealfestede naturverndata) til et EDB-register er fullført, og det bør opprettes et manuelt FRIDA-register (register over arealfestede friluftslivsdatabaser).

Naturinngrepssaker

Det vil bli gitt uttalelser til hoved- og detaljplaner for bygging av vegger etter hvert som disse fremmes. Deltagelse i kontaktgruppen med vegsjefen vil bli opprettholdt.

Søknader om områdekonsesjon og om konsesjon for bygging og drift av kraftlinjer over 22 kV vil bli behandlet fortløpende. Meldinger fra lokale elektrisitetsverk om bygging av kraftlinjer under 22 kV bør i henhold til retningslinjene behandles innenfor en treukersfrist.

Ved behandling av planer om vassdragsreguleringer, senking av vassdrag og forbygning av slike vil en bistå vassdragsforvalteren med faglige merknader på naturforvaltningssektoren.

Planer om andre naturinngrep, f.eks. innenfor landbruks-, reiselivs-, bergverks- eller forsvarssektoren vil bli behandlet etter hvert som planforslag måtte bli fremmet.

Naturvern - verneplanarbeid

Forslaget til verneplan for kvartærgeologiske forekomster er under sluttbehandling i Miljøverndepartementet. Det er aktuelt med bistand herfra til karttegning og utarbeiding av endelige fredningsforskrifter.

Forslaget til verneplan for edellaavskogområder bør oversendes Direktoratet for naturforvaltning for sluttbehandling.

Verken den planlagte verneplanen for barskog eller nasjonalparkutredningen antas å ville medføre vesentlig arbeid i 1989.

Arbeidet med en sammenstilling av registreringsmaterialet for verneverdige myrer bør påbegynnes med sikte på å ha et verneplanutkast klart samtidig med planutkastet for barskog.

Avhengig av den sentrale behandlingen av forberedelsene til en verneplan IV for vassdrag, kan det bli aktuelt med ulike former for bistand i arbeidet med denne.

Naturvern - forvaltningsarbeid

Dersom verneplanen for kvartærgeologiske forekomster blir vedtatt, vil dette medføre betydelig arbeid med kunngjøring samt grensemerking og informasjonsmerking av områdene. Informasjonsbrosjyren bør produseres og presenteres. Informasjonsstanden bør ferdigstilles forsåvidt angår kvartærgeologi og presenteres. AV-programmet om Jutulhogget naturreservat bør presenteres. En samlet presentasjon av informasjonsmateriellet bør vurderes.

I samarbeid med Miljøverndepartementet, og eventuelt andre fylker, bør det planlegges et informasjonsopplegg i forbindelse med verneområdene for fossilforekomster.

Oppsynstjenesten i de etablerte verneområdene vil bli opprettholdt uten store endringer i 1989. Fra og med 1989 er også oppsynstjenesten - og det øvrige forvaltningsansvaret - for nasjonalparkene formelt overført til fylkesmannen.

Det vil være en løpende behandling av dispensasjonssaker. Det bør vurderes opprettet et EDB-basert register over gitte dispensasjoner for å lette oversikten over de til enhver tid gjeldende dispensasjoner.

Dersom nødvendige midler kan stilles til disposisjon, vil det bli gjennomført en botanisk og zoologisk registrering av Koppangsflyene samt en sammenstilling av geomorfologiske data for dette største "braided river"-systemet i Sør-Norge. Datamaterialet vil være interessant både ved valg av framtidig hovedvegssystem gjennom Stor-Elvdal og i sammenheng med forvaltningen av Glomma.

Det vil også i 1989 bli behov for betydelig bistand til Regjeringsadvokaten og hans kommisjonær i forbindelse med erstatningsoppgjøret på bakgrunn av gjennomføringen av "våtmarksplanen" og "fossilplanen". En regner med å gjennomføre 2 skjønn og 3 overskjønn i 1989. Det antas å være mulig å nå fram til minnelige ordninger i minst 4 andre saker i løpet av året.

Naturvern - andre oppgaver

Det vil bli samarbeidet med avdelingens øvrige personell blant annet i saker som gjelder:

- forvaltning av store rovdyr
- behandling av søknader om tilskott til viltstelltiltak
- behandling av søknader om tillatelse til rotenonbehandling
- behandling av søknader om tilskott til kalking av fiskevann
- inngrep i vassdrag som er vernet mot kraftutbygging
- bruk av plantevernmidler i jordbruket
- behandling av kommunebudsjetter
- forsøket med miljøvernforvaltning i kommunene

Forvaltning av motorferdselloven

Den vedtatte endringen i motorferdselloven medfører et betydelig behov for informasjon til kommuner og andre om de nye saksbehandlingsreglene og praktiseringen av disse. Etter hvert som kommunene avgjør enkeltsaker i tråd med intensjonene i loven, dvs. med en noe strengere praksis enn tidligere, vil det sannsynligvis komme et økende antall klagesaker til behandling.

3.2. FRILUFTSLIV

Det vil bli foretatt en fordeling til kommunene av tilskotts- midler til friluftslivstiltak som blir stilt til fylkesmannens disposisjon. Det vil bli kontrollert at midlene brukes som bestemt innenfor de gitte tidsrammene.

En vil følge opp initiativet overfor Mjøskommunene med sikte på å oppvurdere betydningen av friluftsområder ved Mjøsa i areal- disponeringsarbeid og å prioritere sikring, opparbeiding og drift av viktige friluftslivsområder.

Annen virksomhet

Følgende særoppdrag er aktuelle i 1989:

- deltagelse i Skolenemnda for natur og miljø i Hedmark (RØ)
- deltagelse i arealforvaltningsprosjekt i pressområder i Hamarregionen (RØ)
- deltagelse i avdelingens EDB-gruppe (HCG)
- sekretariatsfunksjon for referansegruppen for forsøket med miljøvernforvaltning i kommunene (RØ)

3.3. VILT

Viltseksjonen har i mars-mai hatt redusert kapasitet på grunn av sykdom og ubesatt viltforvalterstilling. Denne perioden har hatt mange henvendelser vedrørende jegerprøven, og disse er blitt ekspedert etter hvert. Øvrige muntlige og skriftlige henvendelser er også for det meste blitt besvart fortløpende.

Innenfor viltforvaltningen ligger det store forventninger i mange delfelter. Dette skyldes både den store betydning og interesse viltstellet har i Hedmark, og det skyldes også at (jegerne årlig bidrar med store beløp gjennom ulike avgifter. Som påpekt blant annet i "Langtidsplan 1987-90" er det behov for ytterligere en person i tillegg til viltforvalter og rovdyrkonsulent for at de ulike fagfelter innen viltforvaltningen skal bli tatt rimelig godt hånd om.

Ved siden av den løpende saksbehandlingen vil informasjon i videste forstand være viltforvalterens hovedoppgave. Før og under jaktperioden er det erfaringemessig mange henvendelser til avdelingen. Frist for søknader til lokale vilttiltak og budsjettforslag fra viltnemndene er 15. oktober. Purring på viltnemndene må settes i gang etter en tid, og søknadene om vilttiltaksmidler gjennomgås og grupperes.

Viltseksjonens rapport over forbruk av midler sendes Direktoratet for naturforvaltning innen 15. november.

Bestandsmodell for hjortedyr

Utover i året vil det bli behov for engasjert hjelp blant annet til arbeid med med EDB-registeret ELGBASE og bestandsmodellen CERSIM. Hedmark er et av de fylkene som er kommet kortest i dette arbeidet, og det er DN's ønske at CERSIM er i funksjon i alle fylker så fort som praktisk mulig. For å kunne bygge opp en god modell, må en god del materiale innhentes fra viltnemndene, og data fra jakta i 1989 bør være med slik at man samlet har opplysninger fra fire år.

Rovdyrforvaltningen

Rovdyrutvalget, som skal fungere som et korrektiv til fylkesmannens arbeid med store rovdyr, vil fortsette sitt arbeid. Det samme gjelder utvalget som arbeider med ulv/sau-konflikten i Hedmark.

Rovdyrkonsulentens arbeid vil som tidligere bestå av kontroll av innrapporterte spormeldinger og medvirkning i det svensk-norske bjørneprosjektet. I beitesesongen består arbeidet for en stor del av skadedokumentasjon. Fra mars har Erling Maartmann hatt denne stillingen, mens Petter Wabakken arbeider som forskningsstipendiat ved Norsk Institutt for Naturforvaltning (NINA), med kontor plass hos Fylkesmannen i Hedmark.

3.4. FISK

Hovedoppgavene innen fiskesektoren følger stort sett linjene som er trukket opp i avdelingens langstidsplan. Av spesielle oppgaver/prosjekter for 1989 må nevnes:

Glommaprosjektet

Formelt avsluttes dette 31. april. Mesteparten av januar, februar og mars vil gå med til en kontrollert landing for prosjektet da dette vil være avgjørende for de fortsatte muligheter. Linløkken har engasjement ut april. For permanente oppgaver vil det være aktuelt med 4 måneder i siste halvdel av 1989 finansiert av regulantene. Møte og planleggingsvirksomhet for oppfølging vil kreve en god del tid.

Innsjøbeiting i Mjøsa

Prosjektet er igang. Mesteparten av arbeidet gjøres av engasjert personell (Oppland). Det planlegges en stor fiskekonkurranse i slutten av mai med nordisk tilsnitt for å markere starten på prosjektet og for å informere om dette.

Trysilelva

Det er avholdt 2 møter i utredningskomiteen. Det tas sikte på å ha utredningen ferdig i løpet av høsten.

Kalking/kalkingsplan

Det er i 1989 avsatt kr 350 000 til dette formålet i Hedmark. Av dette er kr 150 000 beregnet til utarbeidelse av en kalkingsplan for fylket. Linløkken engasjeres til dette. Det vil være nødvendig med 3-4 ukers innsats til behandling av søknader, utarbeidelse av planen samt å få alle prosjektene på EDB. Det vil bli avholdt 2 kurs/fagmøter i løpet av våren for å få et standardisert opplegg for dette. Det vil være aktuelt å avholde møte med foreninger som får tilskudd for oppdatering av kunnskaper og for skolering om rutiner. Budsjettrutiner innarbeides etter nytt opplegg.

Fiskeoppdrett/Lenka

Det er oversendt 70-80 saker til behandling. Disse er sortert i kategorier. Endel krever enkel behandling, mens endel nødvendigvis gjør befarings. Det forventes retningslinjer for den videre behandling. I Lenka er det foretatt en kartlegging av samtlige anlegg i Hedmark. Det skal utarbeides soner for fremtidig virksomhet. Sanering av anlegg samt kontroll av eksisterende konsesjoner kan være nødvendig i enkelte tilfeller. Det vil bli forsøkt angitt behov for settefisk i de ulike deler av fylket. Lenka-prosjektet avsluttes første halvdel av 1989. Utføres ved engasjert personell og gjennom noe egeninnsats.

Fiskefondet

Avdelingen gir uttalelse til enkeltsøknader. Det går nå mot viltfondsopplegg med større muligheter lokalt. Det er i denne

sammenheng innført egen avgift for innlandsfiske som klarere vil avgrense dette mot laksefisket.

Krepsepestsituasjonen

Rapport ferdig til trykking. Artikkel publisert i Jakt og Fiske (febr. nr.). Bestilt nye plakater. Ressurskartleggingen ferdig i fjor. Følges opp i enkelte viktige lokaliteter. Forsøk med utsetting fortsettes som ifjor. Burforsøk viste fortsatt smittefare i Storsjøen. Ingen dødelighet i Glomma. Aktuelt også med feltutsetting i år. Søkes om støtte til dette fra fiskefondet. Engasjert personell.

Vannkvalitet, tungmetaller, radioaktivitet, forsuring

Innsjøundersøkelsen avsluttes, Hg-undersøkelsen Mjøsa rapporteres, Hg-oversikt Hedmark (NIVA-prosjekt hvor vi hjelper til), samt oppdatering av situasjonen med radioaktivitet. DN planlegger oppdatering av forsuringssituasjonen i fylket.

Driftsplanlegging/ressurskartlegging

Forespørsel om bistand til driftsplanlegging kan sjelden imøtekommes direkte, men det formidles kontakt. Viktige lokaliteter kartlegges. De store innsjøene har hatt prioritet til nå. Bestandskartleggingen hovedsaklig ved prosjekter (Glommaprosj., Mjøsbeitingen, NINA-Femunden, Atna-MVU, etc.). Et mål her må være å få utviklet EDB-modeller som rasjonaliserer bearbeidingen av innsamlet datamateriale.

Utvikling av fisketurisme

Storsjøen i Rendalen med områdene rundt har fått LUF-midler for å utrede mulighetene for utvikling av fisketurisme. Vil være viktig som prototype for andre prosjekter/kommuner. Engasjert personell, kommunalt engasjement samt noe egeninnsats.

4. VAR (VANN, AVLØP, RENOVASJON)

Hovedutfordringene innenfor VAR-sektoren for 1989 er øket innsats på kommunal sektor, strakstiltak for Mjøsa, saneringsplanlegging og reduksjon av støyulemper gjennom arealplanleggingen og videre reduksjon av næringssaltutslipp til Glomma i tråd med Nordsjø-avtalens intensjoner.

Det siste punktet innebærer at tempoet i oppryddingsarbeidet med tanke på reduksjon av næringssaltutslipp til vassdragene må økes vesentlig og at en stor del av ressursene i faggruppen vil medgå til dette arbeidet.

Som punktprogram for 1989 kan følgende antydes for VAR:

Landbruk

Miljøvernavdelingen laget i 1988 en handlingsplan for reduksjon av næringssaltutslipp til Nordsjøen. Denne planen må ajourføres i 1989

Kontroll med landbruksforurensninger er en høyt prioritert oppgave. Rapportering av resultater fra kontrollen i 1988 sammen med justering av kontrollopplegget for 1989 og ajourføring av kart og kontrolldata vil kreve en betydelig innsats. Kontrollopplegget i 1989 vil bli dreid mer over fra nykontroller til oppfølging av landbrukets registreringer, kontroll av ferdig utførte anlegg samt etterkontroll av gitt pålegg. Dessuten vil vi prioritere overvåking av utslipp i vassdrag fra silo og gjødselkjellere.

Det vil bli lagt vekt på et aktivt samarbeid med landbruksetaten gjennom blant annet regelmessige møter med fylkeslandbrukskontoret. Videre skal avdelingen bistå landbruksetaten ved registreringer av forurensningssituasjonen på det enkelte gardsbruk.

Oppfølging av nye husdyrgjødselsforskrifter vil bli utført blant annet gjennom overvåking av husdyrgjødselspredning ved bruk av fly. Metoden ble benyttet i 1988 med godt resultat.

Prosjektstyring vedrørende strakstiltak for Mjøsa vil også i 1989 bli en betydelig oppgave. En av hovedoppgavene her blir å være pådriver overfor landbruksetaten i det store arbeid etaten er tillagt i den forbindelse.

Miljøvernavdelingen er tillagt sekretariatsfunksjonen for samarbeids- og informasjonsutvalget for miljøvern. Arbeidet i dette utvalget ser ut til å bli både nyttig og arbeidskrevende.

Informasjonsvirksomhet er en prioritert oppgave. Etterspørselen etter informasjon om landbruk og miljø er stigende både i forvaltningen, næringa og ellers. Det er et mål for oss å følge opp denne interessen.

I løpet av 1989 vil vi prøve å få gjennomført en undersøkelse vedrørende pelsdyroppdrett og forurensning. Det er her aktuelt å engasjere ekstrahjelp.

Kunnskapen om landbrukets stofftilførsler til Glomma er mangelfull. Vi tar sikte på å starte et prosjekt for å utrede dette i løpet av

1989.

I tillegg til ovennevnte oppgaver kommer bundne oppgaver. De viktigste er oppfølging av klagesaker, utsettelsessøknader, interne møter, henvendelser fra publikum, kurs og konferanser.

Kommunale saker

* Renseanlegg

- Når rapport fra tilstandsundersøkelse av 20 renseanlegg i fylket foreligger, vil utslippstillatelsene for disse anlegg bli revurdert og eventuelle pålegg om utbedring/optimalisering gitt.

Avhengig av hvor "vellykket" tilstandsundersøkelsen blir, bør det vurderes å videreføre denne til øvrige anlegg. Dette bør kunne skje ved noe mer egeninnsats enn ved pågående undersøkelse.

- Overvåking av drift av de kommunale renseanlegg ved enkeltbesøk og vurdering av innsendte driftsresultater og rapporter videreføres ved en viss samordning med den pågående tilstandsundersøkelse.
- Sommeren 1989 skal det også gjennomføres en undersøkelse av større jordrenseanlegg. Når rapport foreligger vil også her tillatelsene eventuelt tas opp til revurdering eller det gis pålegg om utbedring av anleggene.

* Saneringsplanlegging i kommunene

Saneringsplanlegging ansees som en viktig del av kommunal anleggsdrift. SFT laget i 1983 en veiledning for saneringsplaner for avløpsanlegg. Denne ble bearbeidet i 1987 til en forenklet utgave spesielt med henblikk på mindre kommuner.

Det har imidlertid vært vanskelig å motivere kommunene tilstrekkelig til at de innser fordelene ved saneringsplanlegging: tiltak på rett sted, øket renseseffekt, sparte utgifter til pumping, øket kapasitet på ledningsnett, øket tilknytting av avløpssoner m.v.

For bedre å møte forståelse for saneringsplanlegging og oppfølging av dette, er det aktuelt å lage statusoversikt for den enkelte kommune med hensyn til fremmedvann, tap av fosfor og organisk stoff m.v. i bestående anlegg.

Dette kan gjøres på bakgrunn av det materiale miljøvernavdelingen har gjennom årsrapportene for drift av renseanlegg. Samtidig beregnes de teoretiske verdier utfra opplyst tilknytting til anlegg.

På bakgrunn av erfaringstall kan kostnader beregnes. Muligens kan en også angi miljøkonsekvenser.

Med et slikt utgangspunkt vil vi lettere få satt igang planleggingsarbeid i den enkelte kommune.

Prosjektet må kunne gjennomføres i første halvår og vil være viktig for fremdrift av kommunal handlingsplan/tiltaksplan frem til 1995.

* Utslipp av oljeholdig avløpsvann

Forskrift om utslipp av oljeholdig avløpsvann og om bruk og merking av vaske- og avfettingsmidler" trådte i kraft 1. november 1983.

Etter forskriftenes § 9 har kommunene myndighet til å føre kontroll med at forskriftene etterfølges. Erfaringene viser at dette har vært mer sporadisk.

Det synes nå nødvendig at samtlige anlegg innen forskriftens virkeområde blir gjennomgått med hensyn til dimensjonering, teknisk standard og driftsrutiner.

Dette kan best gjennomføres ved at kommunene delegeres myndighet til å kreve melding om utslipp av oljeholdig avløp fra anleggseier og dessuten gis myndighet til å gi pålegg om eventuell utbedring.

Delegasjon av myndighet bør skje snarest samtidig med at det lages en plan for gjennomføring av registrering, pålegg og tiltak.

* Avfall og slamdeponering

Det bør utarbeides en statusoversikt over avfall- og slamdeponering i kommunene. Da det muligens blir endring i forurensningslovens § 26 vedrørende tvungen tømming av slam, må disponerings-/deponeringsforhold kartlegges.

* Kommunale vann- og kloakkavgifter

I tillegg til den årlige registrering av vann- og kloakkavgifter (også renovasjon) i kommunene bør det foretas en undersøkelse over hvorvidt kommunen bruker rundskriv T-9/86 fra Miljøverndepartementet for beregning av avgiftsgrunnlaget.

I henhold til rundskrivet er dette foreløpig veiledende, men det utelukkes ikke at det kan bli gjort bindende.

* Driftsassistanse for renseanlegg

En må søke å påskynde en slik ordning for fylket.

NKS skal ta kontakt med kommune om deltagelse i prosjekt hvor det anbefales å legge driftsassistansen til HIAS som en forsøksordning i 3 år med økonomisk støtte fra Miljøverndepartementet.

* Spredt bebyggelse/separate utslipp

Undersøkelse i 8 kommuner høsten 1988 viste at det er behov for oppfølging av saksområdet "spredt bebyggelse". I samarbeid med Teknologisk institutt skal det i 1989 gjennomføres flere 2-dagers kurs for sertifisering av ansvarshavende.

"Strategi" for dette saksområdet er ikke endelig fastsatt, men det er klart at en gjennom kommuneplanleggingen må kunne legges til rette for "planlagt spredt bebyggelse".

* Informasjon

Det bør søkes etablert en fast ordning med informasjon/samlingsmøte med kommunenes tekniske etater om VAR-spørsmål. Samarbeid med NKF er aktuelt.

* Bundne oppgaver

- konsesjonsbehandling for utslipp, avfall, skiheiser m.v.
- behandling av klager over vedtak på kommunenivå (separate utslipp)
- lån- og tilskottsaker
- planfaglig rådgivning
- kommunal arealplanlegging
- interne prosjekter
- SFT's vassdragsovervåking samt lokal overvåking i varierende omfang

5. VASSDRAGSFORVALTNING

Vannkraftoppgaver

1989 vil kunne medføre arbeid med tre konkrete vannkraftprosjekter. Overføringen av Øvre Flisa til Osensjøen må forventes å foreligge som ferdig konsesjonssøknad i løpet av året. Videre forbedrer Nord-Østerdal Kraftlag utbygging i Sølva i Alvdal. Dette prosjektet vil igjen påvirke sluttbehandlingen av konsesjonssøknaden for Flena i Rendalen.

I løpet av første halvår skal to nye vassdragsrapporter fra Samlet plan-prosjektet sendes på høring til berørte organer. Dette gjelder prosjektene Brevad i Orkla i Tynset kommune og Søkkunda-nord i Stor-Elvdal kommune.

Arbeidet med verneplan IV koordineres stort sett fra sentralt hold i NVE. Imidlertid må miljøvern-avdelingen være forberedt på å yte en del faglig bistand i forbindelse med registreringsarbeid i de fem foreslåtte vernevassdragene i fylket.

Saker etter vassdragsloven

Arbeid med saker etter vassdragsloven forventes å bli sektorens hovedinnsatsfelt også i 1989.

10 forbygningsplaner ligger ved årsskiftet inne på ulike nivåer i systemet med muligheter for ferdigbehandling i 1989. En må i denne sammenheng forvente at arbeidet med lanskapsplanen for vassdragsmiljøet rundt Alvdal sentrum sammen med flerbruksplanen for Unsetdalføret vil kreve en god del medvirkning fra miljøvern-avdelingens side.

Videre vil det bli en del arbeidsoppgaver knyttet til oppfølging av den fysiske utformingen av flomverks- og forbygningstiltakene i Glomma ved Steimoen i Alvdal og på strekningen Stemsrud-Namnå i Grue kommune og videre i de nedre delene av Mistra i Rendalen kommune.

Vassdragsforvaltningen vil i løpet av året bli sterkere trukket inn i biotopforbedrende tiltak i tidligere inngrepsområder i vassdrag. Av konkrete prosjekter kan nevnes avslutningen av flomsikringsinngrep i Moelva og restaurering av tidligere fløtningselver som Renåa i Rendalen m.v. Sektoren har også tatt initiativ overfor NVE/VFØ II om å få i gang miljøforbedrende forsøksvirksomhet i tilknytning til kanaliseringsarbeidene som er gjennomført i Renavassdraget i Rendalen (Lomnessjøen - Øvre Rendal). Samarbeid med fiskesektoren og Glommaprosjektet er her svært viktig.

Brukerkonfliktene i Gammelfaret i Folldal og i Skasvassdraget i Kongsvinger bør finne sin endelige løsning med miljøvern-avdelingens hjelp i løpet av 1989.

Videre må sektoren gjennom året være forberedt på at det stadig dukker opp enkeltsaker med relevans til vassdragsloven. Dette er særlig aktuelt i sommerhalvåret.

Vannbruksplanlegging

Arbeidet med vannbruksplanen for Glomma i Hedmark vil kreve mye innsats fra vassdragsforvalteren i 1989. Dette både i form av faglige bidrag, bistand til prosjektstyringen og koordinering av miljøvernavdelingens befatning med prosjektet.

Miljøverndepartementets sentrale arbeid med en handlingsplan for Glommavassdraget vil også kreve bistand fra de involverte vassdragsforvalterne.

Kongsvinger kommune har bedt om miljøvernavdelingens medvirkning til å få utarbeidet en vannbruksplan for Skasvassdraget. Dette arbeidet må settes i gang og helst også avsluttes i løpet av 1989.

Overvåkning av vassdrag

Resultatene fra innsjøundersøkelsen-88 skal rapporteres i løpet av første halvår. En må i denne sammenhengen forvente fagbistand både fra DN og NIVA, men rapporten bør redigeres ved miljøvernavdelingen og gis ut i avdelingens ordinære rapportserie.

Det bør i forbindelse med sluttrapporteringen tas standpunkt til behovet for oppfølgende undersøkelser.

Vassdragsregisteret

Arbeidet med å gjøre vassdragsregisteret operativt og tilgjengelig for andre brukere intensiveres i 1989. Avdelingen bør eventuelt bidra med informasjon overfor NVE for innlegging i systemet. Dette er særlig aktuelt for delregisiteret Rapport.

Utredningsarbeid og informasjonsvirksomhet

Vassdragsforvalteren vil også i 1989 bistå NTNF med lokal koordinering av forskningsvirksomheten i Atna. MVU-prosjektet er formelt avsluttet i 1988, men deler av virksomheten vil fortsette under ny prosjektorganisering - BBV (bedre bruk av vassdrag). I denne sammenhengen kan oppgavene for fylkesnivået bli utvidet.

Prosjektet for registrering av gamle fløtningsinnretninger vil arbeidsmessig ha sitt høydepunkt i 1989. Prosjektet har ansatt en egen prosjektleder, men virksomheten vil utvilsomt kreve en del bistand fra miljøvernadelen ettersom vassdragsforvalteren inngår både i styringsgruppen og arbeidsutvalget for prosjektet.

Sektoren vil i 1989 ta initiativ overfor MD/DN og NVE om utvikling av lokalt informasjonsmaterieil for vernevassdragene (brosjyrematerieil, informasjonstavler etc.). Samarbeid med vegsektoren og HEAS kan også være aktuelt. Det bør nedsettes en egen prosjektgruppe på denne problemstillingen i løpet av 1989 med beregnet utprøving av aktuelt materieil i 1990.

6. SEKTOROVERGRIPENDE OPPGAVER

Miljøvern i kommunene

Miljøverndepartementet gjennomfører for tiden et prøveprosjekt for oppbygging av miljøvernetater i kommunene. Prosjektperioden er 1988-1990 og i Hedmark er følgende kommuner med på forsøksordningen: Tynset, Rendalen, Stange, Nord-Odal og Kongsvinger.

Miljøvernavdelingen har i denne sammenheng et ansvar som koordineringsorgan mellom departementet og de respektive kommunene. Dette gjelder blant annet faglig oppfølging, fordeling av midler m.v.

Vannbruksplan for Glomma

Hedmark fylkeskommune har som formell planmyndighet satt i gang en vannbruksplanprosess i Glomma med sikte på å utarbeide en fylkesdelplan for bruken av vassdraget innen utgangen av 1990.

Miljøvernavdelingen vil i denne sammenhengen være den faglig mest sentrale bidragsyteren i denne prosessen ettersom fylkeskommunen har valgt å legge hovedtyngden i arbeidet på forurensningssituasjonen og videre på arealbruken langs vassdraget. Avdelingen vil også måtte bidra faglig til det tredje satsningsområdet som går ut på å gjøre Glomma mer attraktiv i reiselivssammenheng.

Miljøvernavdelingen vil også måtte bidra aktivt til Miljøverndepartementets arbeid med en samlet handlingsplan for hele Glommas nedbørfelt.

Informasjon

Det er for tiden en økende etterspørsel eller Miljøvernavdelingens fagfolk til å medvirke på kurs og konferanser. Avdelingens holdning er generelt å stille seg positiv til slike oppdrag, men det bør være rimelig samsvar mellom oppdraget og graden av innsats.

Utover løpende ordinær informasjonsvirksomhet overfor andre offentlige etater, organisasjoner og almenheten - i vid forstand, vil Miljøvernavdelingen i løpet av året utarbeide generelt informasjonsmaterieell beregnet på bruk i forbindelse med utstillinger m.v..

Avdelingen tar foreløpig sikte på å være representert ved følgende større utstillinger og messer:

- Miljøverndepartementets Glomma-konferanse på Skogbruksmuseet i juni
- Miljømessen '89 på Tynset i månedsskiftet juni/juli
- De 27. norske jakt- og fiskedagene på Skogbruksmuseet i august.

7. PERSONALOVERSIKT

Administrasjon:

Ola Skjølaas	fylkesmiljøvernsjef
Unn Skogly	førstesekretær
Eva I. Maanum	førstesekretær
Anne Wollan	kontorfullmektig (engasjert 3 1/2 mnd)

Naturvern/friluftsliv:

Hans Chr. Gjerlaug	naturverninspektør
Ragnar Ødegaard	naturvernkonsulent
Jørn Georg Berg	naturvernkonsulent (pt permisjon)

Vilt:

Stillingen er pt. ubesatt i påvente av ansettelse

Fisk:

Tore F. Qvenild	fiskeforvalter
-----------------	----------------

VAR:

Thor A. Nordhagen	fylkesingeniør pt ubesatt i påvente av ans. overingeniør (fung. fylkesingeniør)
Helge Bryhni	avdelingsingeniør
Steinar Østli	avdelingsingeniør
Lars M. Hagen	avdelingsingeniør
Ola Gillund	overingeniør/prosjektleder Mjøsa

Vassdragsforvaltning:

Are Mobæk	vassdragsforvalter
-----------	--------------------

Engasjementstillinger:

Erling Maartmann, konsulent, rovdyr/naturvern
 Petter Wabakken, forskningsstipendiat NINA/DN

Arne Linløkken, leder for Glommaprosjektet

Anne Korsvold, avdelingsingeniør - landbruksforurensning